

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Prishtinë, më 14 maj 2020
Nr. ref.:RK 1562/20

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

rastin KI 216/19

Parashtrues

Selim Sejdiu

**Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të Gjykatës Supreme të
Republikës së Kosovës, Rev.nr.407/2018 të 11 dhjetorit 2018**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Arta Rama-Hajrizi, kryetare
Bajram Ljatifi, zëvendëskryetar
Bekim Sejdiu, gjyqtar
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, gjyqtare
Gresa Caka-Nimani, gjyqtare
Safet Hoxha, gjyqtar
Radomir Laban, gjyqtar
Remzije Istrefi-Peci, gjyqtare dhe
Nexhmi Rexhepi, gjyqtar

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa është parashtruar nga Selim Sejdiu, me vendbanim në Runik, Komuna e Skënderajt (në tekstin e mëtejme: parashtruesi i kërkesës) i përfaqësuar nga Jahir Bejta, Drejtor i OJQ-së "Ngritja e Zërit".

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi i kërkesës konteston Aktvendimin Rev.nr.407/2018 e 11 dhjetorit 2018 të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata Supreme) të cilin e pranoi më 1 gusht 2019.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes së kërkesës është vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të kontestuar, me të cilin pretendohet se janë shkelur të drejtat e parashtruesit të kërkesës të garantuara me nenet 21 [Parimet e Përgjithshme], 22 [Zbatimi i drejtpërdrejtë i Marrëveshjeve dhe Instrumenteve Ndërkombëtare], 53 [Interpretimi i Dispozitave për të Drejtat e Njeriut] dhe 54 [Mbrotjtja Gjyqësore e të Drejtave] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta), neni 6 (E drejta për një proces të rregullt) të Konventës Evropiane për Mbrotjtjen e të Drejtave dhe Lirive Themelore të Njeriut (në tekstin e mëtejme: KEDNJ) dhe neni 15 i Deklaratës Universale për të Drejta të Njeriut (në tekstin e mëtejme: DUDNJ).

Baza juridike

4. Kërkesa bazohet në paragrafin 7, të nenit 113 [Juridiksioni dhe Palët e Autorizuara] të Kushtetutës, nenet 22 [Procedimi i kërkesës] dhe 47 [Kërkesa individuale] të Ligjit Nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe rregullin 32 [Parashtrimi i kërkesave dhe përgjigjeve] të Rregullores së punës së Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës, nr. 01/2018 (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

5. Më 26 nëntor 2019, parashtruesi i kërkesës parashtroi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata).
6. Më 27 nëntor 2019, Kryetarja e Gjykatës caktoi gjyqtarin Nexhmi Rexhepi gjyqtar raportues dhe Kolegjin shqyrtues, të përbërë nga gjyqtarët: Bekim Sejdiu (kryesues), Selvete Gërzhaliu Krasniqi dhe Gresa Caka Nimani (anëtarë).
7. Më 26 dhjetor 2019, Gjykata e njoftoi parashtruesin e kërkesës për regjistrimin e kërkesës. Një kopje të kërkesës, të njëjtën ditë, Gjykata ia dërgoi dhe Gjykatës Supreme të Kosovës, dhe poashtu Gjykatës Themelore në Mitrovicë- Dega në Skenderaj, dhe i kërkoi informacion lidhur me fletëkthesën, përkatësisht datën se kur parashtruesi i kërkesës ka pranuar Aktvendimin Rev.nr.407/2018 e 11 dhjetorit 2018 të Gjykatës Supreme.
8. Më 15 janar 2020, Gjykata Themelore në Mitrovicë-Dega Skënderaj dorëzoi fletëkthesën e pranimit të Aktvendimit të kontestuar nga ana e parashtruesit që figuronte data 1 gusht 2019.
9. Më 29 prill 2020, Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e gjyqtarit raportues dhe njëzëri i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

10. Më 22 gusht 2017, parashtruesi i kërkesës parashtroi padi në Gjykatën Themelore në Mitrovicë, Dega në Skenderaj (në tekstin e mëtejme: Gjykata Themelore) kundër Qeverisë së Republikës së Serbisë, për kompensimin e dëmeve materiale dhe jo-materiale që iu shkaktuan atij gjatë luftës, ndërmjet viteve 1998 dhe 1999.
11. Më 28 maj 2018, Gjykata Themelore përmes Aktvendimit C.nr. 253/2017, hodhi poshtë padinë e parashtruesit të kërkesës dhe u deklarua jokompetente për të vendosur.
12. Parashtruesi i kërkesës paraqiti ankesë kundër Aktvendimit të lartpërmendur të Gjykatës Themelore pranë Gjykatës së Apelit, për shkak të shkeljeve thelbësore të dispozitave të procedurës kontestimore. Parashtruesi i kërkesës kërkoi që Aktvendimi i Gjykatës Themelore të anulohet dhe kërkesa e tij të shpallet e pranueshme.
13. Më 9 tetor 2018, Gjykata e Apelit përmes Aktvendimit Ac.nr.3414/2018 refuzoi ankesën e parashtruesit të kërkesës dhe vërtetoi Aktvendimin C.nr. 253/2017 e 28 majit 2017, të Gjykatës Themelore.
14. Më 13 nëntor 2018, parashtruesi i kërkesës parashtroi revizion në Gjykatën Supreme, duke pretenduar ekzistimin e shkeljeve thelbësore të dispozitave të procedurës kontestimore. Ai kërkoi që të aprovohet kërkesa e tij për revizion, të anulohet vendimi i Gjykatës së Apelit dhe Gjykatës Themelore dhe çështja e tij të referohet për rishqyrtim në Gjykatë Themelore. Parashtruesi i kërkesës pretendoi se ekzistonin dispozita të tjera të Ligjit për Procedurën Kontestimore me të cilat rregullohet çështja e kompetencës së gjykatës për rastin e tij. Ndër të tjera, sipas tij, në këtë rast do të duhej të zbatoheshin dispozita e nenit 28 të Ligjit për Procedurën Kontestimore, e cila ka të bëjë me kompetencën e gjykatave në kontestet me element ndërkombëtar.
15. Më 11 dhjetor 2018, Gjykata Supreme përmes Aktvendimit Rev.nr.407/2018 refuzoi kërkesën për revizion të parashtruesit të kërkesës si të pabazuar. Gjykata Supreme arsyetoi si në vijim:

“Duke pasur parasysh [dispozitat e Ligjit për Procedurën Kontestimore] LPK si dhe faktin se me padi është paditur Republika e Serbisë-Qeveria e R. S. në Beograd, [...] në rastin konkret fjala është për kontest juridiko-pasuror në shtetin e huaj, vlejnë normat e së drejtës ndërkombëtare, për të cilin kontest gjykata e vendit nuk është kompetente për të vendosur. Gjykata Supreme e Kosovës vlerëson se Gjykata Themelore dhe Gjykata e Apelit në mënyrë të drejtë kanë zbatuar dispozitat e nenit 18.3 dhe nenit 39 par. 1 të LPK-së, me rastin e të shpallurit inkompetent për të gjykuar këtë çështje juridike dhe hedhjes së padisë së paditësit, ngase e kompetencës së përgjithshme territoriale është gjykata në territorin e së cilës ndodhet selia e Kuvendit të Republikës së Serbisë, ashtu që, [...] selia e Kuvendit të

Republikës së Serbisë si palë e paditur nuk ndodhet në territorin e Gjykatave të Republikës së Kosovës.

[...]

Kështu, gjykatat e instancës më të ulët kanë konstatuar se çështja e parashtruar me padi nuk bie në kompetence të ndonjë gjykate të vendit, andaj gjykata e shkallës së parë është shpallur inkompetente dhe është hedhur poshtë padia e paditësit. Kjo sipas mendimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, për faktin sepse në rastin konkret, vijnë në shprehje normat e kolizionit të ligjit, sipas të cilave themelohet kompetenca e ndonjë gjykate të ndonjë vendi tjetër, dhe në bazë të dispozitës së nenit 28.2 të LPK-së, kur është fjala për kontestet me element të huaj, gjykata e vendit është kompetente vetëm nëse kjo kompetencë ndërkombëtare rrjedh shprehimisht nga ndonjë marrëveshje ndërkombëtare ose nga vet Ligji.

[...]

Po ashtu në rastin konkret nuk qëndron as pretendimi i revizionit të paditësit se në rastin konkret kemi të bëjmë me kompetencën territoriale të zgjedhur sipas nenit 47 dhe nenit 51 të LPK, si dhe kompetencën ndihmëse nga neni 61 të LPK-së, nga se sipas vlerësimit të kësaj gjykate, këto dispozita nuk kanë të bëjnë me rastin konkret juridiko - civil, dhe se në këtë contest gjykatat e shkallës më të ulët me të drejtë kanë aplikuar dispozitën e nenit 18.3 të LPK-së, [...].

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

16. Parashtruesi i kërkesës pretendon se me Aktvendimin e Gjykatës Supreme janë shkelur të drejtat e tij të garantuara me nenet: 21 [Parimet e Përgjithshme], 22 [Zbatimi i drejtpërdrejtë i Marrëveshjeve dhe Instrumenteve Ndërkombëtare], 53 [Interpretimi i Dispozitave për të Drejtat e Njeriut] dhe 54 [Mbrotjtja Gjyqësore e të Drejtave] të Kushtetutës, si dhe nenin 6 (E drejta për një proces të rregullt) të KEDNJ-së dhe nenin 15 të DUDNJ-së.
17. Parashtruesi i kërkesës ka tri kategori të pretendimeve kryesore: (i) zbatimin e parimit "per loci" [ratione loci], i cili sipas parashtruesit të kërkesës, nënkupton që gjykatat e rregullta kanë kompetencë për shqyrtimin e padive në bazë të vendit ku është shkaktuar dëmi; (ii) detyrimin për zbatimin e standardeve ndërkombëtare për të drejtat e njeriut nga ana e gjykatave të rregullta; dhe, (iii) të drejtën e tij për mbrojtje gjyqësore të të drejtave dhe të drejtën për qasje në gjykatë.
18. Parashtruesi i kërkesës fillimisht i referohet çështjes së juridiksionit territorial, (përkatësisht parimit "per loci") dhe pretendon se gjykatat e rregullta "kanë interpretuar gabimisht ligjin e aplikuar referuar juridiksionit territorial të Gjykatës Themelore [...], ngase, gjykate territoriale kompetente për gjykime të çështjeve juridike, kurdoherë është gjykata në territorin e së cilës është kryer krimi, dëmtimi moral përkatësisht material! Ky definicion i qëndrim juridik valid përkon edhe me interesin e palës së dëmtuar, parimin e ekonomisë në procedurat gjyqësore dhe administrative, si dhe në përputhje me principin ndërkombëtar – per loci, drejtimi i aktpadive në bazë të vendit ku është kryer krimi".

19. Tutje, parashtguesi i kërkesës iu referohet dhe disa shembujve nga praktika ndërkombëtare ku, sipas tij, viktimat e Luftës së Dytë Botërore janë lejuar *"të paraqesin akt padi individuale në gjykatat vendore për kompensim të dëmit të shkaktuar nga Gjermania"*. Në këtë drejtim, ai specifikon se në rastet e Greqisë dhe Italisë, individëve u është dhënë mundësia për të kërkuar kompensim për *"dëmet e shkaktuara nga Gjermania gjatë Luftës së Dytë Botërore në pajtim me parimin ndërkombëtar 'per loci'."*
20. Parashtguesi i kërkesës, duke iu referuar nenit 21, paragrafi 1 të Kushtetutës, pretendon se gjykatat e rregullta *"nuk i kanë aplikuar standardet e avancuara ndërkombëtare për të drejtat e njeriut. Njëra nga standardet është dhënia e mundësisë palës së dëmtuar për iniciimin e çështjes së kompensimit të dëmit moral dhe material të shkaktuar si rezultat i veprimit direkt nga ana e autoriteteve serbe [...]"*.
21. Parashtguesi i kërkesës, duke iu referuar nenit 22 të Kushtetutës, pretendon që përderisa *"të drejtat e njeriut të garantuara me Konventat, Marrëveshjet dhe instrumentet ndërkombëtare kanë prioritet në rast konflikti ndaj ligjeve dhe dispozitave tjera të organeve publike"*, rrjedhimisht, *"paraqitja e akt padive pranë gjykatave vendore është e mbështetur edhe në nenin 6 të KEDNJ-së dhe pikën 15 të DUDNJ-së [...]"*.
22. Parashtguesi i kërkesës, duke iu referuar nenit 54 të Kushtetutës, gjithashtu deklaron se *"i është mohuar e drejta për mbrojtje gjyqësore të të drejtave, e drejta për qasje në drejtësi në nivel kombëtar si dhe garancitë institucionale për mbrojtjen e të drejtave të njeriut"*.
23. Në fund, parashtguesi i kërkesës kërkon nga Gjykata, që këtë çështje ta vendosë në përputhje me ligjin dhe praktikën e mira gjyqësore.

Pranueshmëria e kërkesës

24. Gjykata së pari shqyrton nëse kërkesa i përmbush kriteret e pranueshmërisë, të përcaktuara me Kushtetutë dhe të specifikuara më tej me Ligj dhe me Rregullore të punës.
25. Si shënim fillestar, Gjykata vëren se objekti i çështjes së kësaj kërkesë është i ngjashëm me disa raste të tjera për të cilat Gjykata veçse ka vendosur (shih *mutatis mutandis* rastet e Gjykatës Kushtetuese: KI149/18, KI150/18, KI151/18, KI152/18, KI153/18 dhe KI154/18, me parashtguesit: *Xhavit Aliu dhe 5 të tjerë*, Aktvendim për papranueshmëri i 9 gushtit 2019; Rastet KI02/19, KI03/19, KI04/19 dhe KI05/19, me parashtguesit *Halil Mustafa dhe 3 të tjerë*, Aktvendim për papranueshmëri i 15 korrikut 2019; Rastet KI73/17, KI78/17 dhe KI85/17, *Istref Rexhepi dhe 28 të tjerë*, Aktvendim për papranueshmëri, i 23 tetorit 2017; Rastet KI97/17, KI99/17, KI115/17 dhe KI121/17 *Mala Mala, Ali Salihu, Nurije Beka dhe Xhevat Xhinovci*, Aktvendim për papranueshmëri i 10 janarit 2018 dhe rastet nr. KI96/18, KI97/18, KI98/18, KI99/18, KI100/18, KI101/18, KI102/18, KI103/18, KI104/18, KI105/18, KI106/18, KI107/18, KI116/18, KI117/18, KI119/18 dhe KI128/18 *Fehmi Hoti dhe 15 të tjerë*, Aktvendim për

papranueshmëri i 19 shkurtit 2019, të gjitha rastet e OJQ “Ngritja e Zërit”; shih po ashtu dispozitat ligjore relevante të cituara në ato raste).

26. Në këtë drejtim, Gjykata u referohet paragrafëve 1 dhe 7 të nenit 113 [Juridiksioni dhe Palët e Autorizuara] të Kushtetutës, të cilët përcaktojnë:

“1. Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar.

[...]

7. Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”.

27. Në vazhdim, Gjykata gjithashtu shqyrton nëse parashtruesit e kërkesës kanë përmbushur kriteret e pranueshmërisë, siç përcaktohen me Ligj. Në lidhje me këtë, Gjykata së pari i referohet neneve 47 [Kërkesa Individuale], 48 [Saktësimi i kërkesës] dhe 49 [Afatet] të Ligjit, të cilët përcaktojnë:

Neni 47
[Kërkesa individuale]

“1. Çdo individ ka të drejtë të kërkojë nga Gjykata Kushtetuese mbrojtje juridike në rast se pretendon se të drejtat dhe liritë e tij individuale të garantuara me Kushtetutë janë shkelur nga ndonjë autoritet publik.

2. Individ i mund të ngrejë kërkesën në fjalë vetëm pasi që të ketë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.”

Neni 48
[Saktësimi i kërkesës]

“Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësoj saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestoj”.

Neni 49
[Afatet]

“Kërkesa parashtrohet brenda afatit prej katër (4) muajsh. Afati fillon të ecë nga dita kur parashtruesit i është dorëzuar vendimi gjyqësor...”

28. Më tutje, Gjykata i referohet edhe Rregullores së punës, konkretisht paragrafit (2) të rregullit 39 [Kriteret e pranueshmërisë], të cilët përcaktojnë si në vijim:

“(2) Gjykata mund ta konsiderojë kërkesën të papranueshme, nëse kërkesa është qartazi e pabazuar, sepse parashtruesi nuk dëshmon dhe nuk mbështetë në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij.”

29. Gjykata konstaton se parashtruesi është palë e autorizuar, i cili konteston një akt të një autoriteti publik, pas shterimit të të gjitha mjeteve juridike. Parashtruesi i kërkesës gjithashtu i ka specifikuar të drejtat dhe liritë që pretendon se i janë shkelur, në pajtim me nenin 48 të Ligjit dhe e ka dorëzuar kërkesën në pajtim me afatin e përcaktuar në nenin 49 të Ligjit dhe rregullin 39 (1) (c) të Rregullores së punës.
30. Më tutje, Gjykata duhet të shqyrtojë nëse plotësohet kriteri i pranueshmërisë i përcaktuar në rregullin 39 (2) të Rregullores së punës. Në këtë drejtim, Gjykata rikujton që parashtruesi i kërkesës pretendon se gjykatat e rregullta i kanë shkelur disa të drejta të mbrojtura me Kushtetutë, KEDNJ dhe DUDNJ, duke vënë theksin posaçërisht në të drejtën për gjykim të drejtë dhe të paanshëm dhe në të drejtën për mbrojtjen gjyqësore të të drejtave.
31. Në lidhje me këtë, Gjykata vëren se parashtruesi i kërkesës pretendon se gjykatat e rregullta e kanë interpretuar gabimisht ligjin në fuqi kur i janë referuar juridiksionit territorial të Gjykatës Themelore. Ai gjithashtu pretendon se gjykata në territorin e së cilës është shkaktuar dëmi është gjykatë kompetente për gjykimin e çështjes së tij. Si rrjedhojë, sipas parashtruesit, atij i është mohuar e drejta në mbrojtje gjyqësore të të drejtave dhe e drejta për qasje në gjykatë.
32. Gjykata konsideron se pretendimet e parashtruesit të kërkesës, në thelb, kanë të bëjnë me interpretimin nga gjykatat e rregullta të dispozitave përkatëse ligjore që rregullojnë kompetencën e tyre territoriale, gjegjësisht kompetencën për t'u marrë me paditë e parashtruesit.
33. Gjykata thekson qëndrimin e saj të konsoliduar se vërtetimi i drejtë dhe i plotë i gjendjes faktike, sikundër edhe interpretimet përkatëse ligjore, parimisht, hyjnë brenda juridiksionit të gjykatave të rregullta. Roli i Gjykatës Kushtetuese është që të sigurojë respektimin e standardeve dhe të drejtave të garantuara me Kushtetutë, rrjedhimisht, ajo nuk mund të veprojë si gjykatë e “shkallës së katërt” (shih, *mutatis mutandis*, në lidhje me parimin e subsidiaritetit, Aktgjykimin e Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut, të 21 janarit 1999, *Garcia Ruiz kundër Spanjës*, nr. 30544/96, paragrafi 28; shih po ashtu, *mutatis mutandis*, në lidhje me doktrinën e “shkallës së katërt”, rastet e Gjykatës Kushtetuese KIo2/19, KIo3/19, KIo4/19 dhe KIo5/19, cituar më lartë, paragrafi 38; KIo86/11, parashtrues i kërkesës *Milaim Berisha*, Aktvendim për papranueshmëri, i 5 prillit 2012 paragrafi 33; si dhe rastet e bashkuara KIo73/17, KIo78/17 dhe KIo85/17 cituar më lart, paragrafët 46 dhe 47).
34. Në rastin konkret, Gjykata vëren se Gjykata Supreme ka shqyrtuar pretendimet e parashtruesit lidhur me interpretimet e bëra nga Gjykata e Apelit dhe Gjykata Themelore, për dispozitat përkatëse ligjore lidhur me kompetencën për gjykim në rastin e parashtruesit të kërkesës.

35. Gjkata Supreme, gjatë shqyrtim it të pretendimeve të parashtruesit të kërkesës, arsyetoi se Gjkata Themelore dhe Gjkata e Apelit i kanë zbatuar në mënyrë të drejtë dispozitat e Ligjit për Procedurën Kontestimore, kur kanë konstatuar se nuk kanë pasur juridiksion për të gjykuar në këtë rast gjyqësor. Prandaj, Gjkata Supreme hodhi poshtë pretendimet e parashtruesit të kërkesës, duke arsyetuar se *“juridiksioni i përgjithshëm territorial është në gjykatën në territorin e së cilës është selia e Kuvendit të Serbisë e cila nuk është në territorin e gjykatave të Kosovës”*.
36. Mbi këtë bazë, në Aktvendimin Rev. nr.407/2018 të Gjykatës Supreme, ndër të tjera, u arsyetua se:
- “[...me padi është paditur Republika e Serbisë-Qeveria R.S në Beograd, për kompensimin e dëmit (pra, në rastin konkret fjala është për kontest juridiko-pasuror në shtetin e huaj) për të cilin kontest gjykata e vendit nuk është kompetente për të vendosur. Gjykata Supreme e Kosovës vlerëson se gjykatat e instancës më të ulët në mënyrë të drejtë kanë zbatuar dispozitat e nenit 18.3 dhe nenit 39.1 të LPK-së, me rastin kur janë shpallur inkompetente për të gjykuar këtë çështje juridike dhe kanë hedhur poshtë padinë e paditësit, nga se selia e Kuvendit të Republikës së Serbisë, ashtu që, për të vendosur për këtë çështje juridike nuk është kompetente Gjykata e Republikës së Kosovës për faktin se e selia e Kuvendit të Republikës së Serbisë si palë e paditur nuk ndodhet në territorin e Gjykatave të Republikës së Kosovës].”*
37. Gjykata konsideron se përfundimet e Gjykatës Themelore, Gjykatës së Apelit dhe të Gjykatës Supreme janë arritur pas një shqyrtimi të hollësishëm të të gjitha argumenteve dhe interpretimeve të parashtruara nga parashtruesit e kërkesës. Në këtë mënyrë, parashtruesit i është dhënë mundësia që në të gjitha fazat e procedurës të paraqesë argumentet dhe interpretimet ligjore të cilat i konsideron të rëndësishme për rastin e tij.
38. Rrjedhimisht, Gjykata konkludon se procedurat në gjykatat e rregullta, të shikuara në tërësinë e tyre, ishin të drejta dhe se nuk mund të argumentohet pretendimi për interpretime arbitrare ligjore nga ana e gjykatave të rregullta.
39. Për sa i përket pretendimit të parashtruesit të kërkesës lidhur me *“të drejtën e tij në mbrojtje gjyqësore dhe qasje në drejtësi”*, Gjykata vë në pah edhe praktikën e Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (GJEDNJ), në të cilën është e detyruar të referohet sipas nenit 53 të Kushtetutës. Mbi këtë të fundit, Gjykata po ashtu vë në pah edhe praktikën e saj gjyqësore të ndërtuar mbi praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së ku është potencuar se ekzistojnë barrierat procedurale të cilat i imponon parimi i imunitetit sovran të shteteve – si një nga parimet themeltare të së drejtës ndërkombëtare publike – në raport me procedurat gjyqësore që mund të zhvillohen kundër një shteti në gjykatat e brendshme të një shteti tjetër (shih rastet e bashkuara të Gjykatës Kushtetuese, KI96/18, KI97/18, KI98/18, KI99/18, KI100/18, KI101/18, KI102/18, KI103/18, KI104/18, KI105/18, KI106/18, KI107/18, KI116/18, KI117/18, KI119/18 dhe KI125/18, parashtrues *Fehmi Hoti dhe 15 të tjerë*, Aktvendim për papranueshmëri, i 30 janarit 2019, paragrafët 58 dhe 59, shih, *mutatis*

mutandis, edhe rastet e GJEDNJ-së të cituara në rastin e sipërpërmendur të Gjykatës Kushtetuese, *Jones dhe të tjerët kundër Mbretërisë së Bashkuar*, kërkesat 34356/06 dhe 40528/06, Aktgjykimi i 14 janarit 2014 dhe *Al-Adsani kundër Mbretërisë së Bashkuar*, kërkesa 35763/97 Aktgjykimi i 21 nëntorit 2001).

40. Për më tepër, në rastin *Al-Adsani kundër Mbretërisë së Bashkuar*, GJEDNJ ka argumentuar si në vijim: *“E drejta e qasjes në gjykatë mund t’i nënshtrohet kufizimeve, nëse nuk preket thelbi i së drejtës. Kufizimet e tilla duhet të ndjekin një qëllim legjitim dhe të jenë proporcionale. Njohja e imunitetit sovran të shteteve në procedura civile ndjekë qëllimin legjitim të respektimit të së drejtës ndërkombëtare [...]. Për sa i përket proporcionalitetit, për sa është e mundur, Konventa duhet të interpretohet në harmoni me rregullat e tjera të së drejtës ndërkombëtare, duke përfshirë edhe ato që kanë të bëjnë me imunitetin e shteteve. Kështu, masat e ndërmarra nga shteti të cilat pasqyrojnë rregullat e përgjithshme të së drejtës ndërkombëtare mbi imunitetin e shteteve, në parim, nuk mund të shikohen si kufizim jo-proporcional i të drejtës për qasje në gjykatë”*. Një qëndrim të tillë, për sa i përket tensionit në mes të parimit të imunitetit sovran të shteteve dhe të drejtës për qasje në drejtësi (gjykatë), e ka theksuar edhe Gjykata Ndërkombëtare e Drejtësisë (shih, për shembull, rastin: *Gjermania kundër Italisë; Greqia si palë intervenuese*, Aktgjykimi i 3 shkurtit 2012).
41. Në dritën e argumenteve të mësipërme, Gjykata e konsideron të rëndësishme të theksojë faktin se vendimet e gjykatave të rregullta të Kosovës, në rastin e parashtresit të kërkesës, nuk kanë trajtuar të drejtën e tij për të kërkuar kompensimin e dëmit, por vetëm kompetencën territoriale të gjykatave të Kosovës për të zhvilluar procedurë kundër një shteti tjetër.
42. Gjykata gjithashtu vëren se faktet e paraqitura dhe pretendimet e parashtresve të kërkesës janë pothuajse identike me disa kërkesa të mëhershme, për të cilat Gjykata ka vendosur se janë të papranueshme, si qartazi të pabazuara mbi baza kushtetuese (shih rastet e bashkuara të Gjykatës Kushtetuese, KI96/18, KI97/18, KI98/18, KI99/18, KI100/18, KI101/18, KI102/18, KI103/18, KI104/18, KI105/18, KI106/18, KI107/1, KI116/18, KI117/18, KI119/18 dhe KI125/18, cituar më lart, KI73/17, KI78/17 dhe KI85/17, cituar më lart, KI97/17, KI99/17, KI115/17 dhe KI121/17, cituar më lart). Të gjitha këto kërkesa kanë ngritur pretendime pothuajse identike me kërkesat e trajtuara në këtë vendim dhe sikurse për ato raste, edhe në këtë rast, Gjykata konsideron se duhet të shpallet i pabazuar mbi baza kushtetuese.
43. Si përmbledhje, Gjykata konsideron se kërkesa e parashtresit nuk dëshmon se procedurat në gjykatat e rregullta kanë shkaktuar shkelje të të drejtave të garantuara me Kushtetutë, përkatësisht nenet 21 [Parimet e Përgjithshme], 22 [Zbatimi i drejtpërdrejt i Marrëveshjeve dhe Instrumenteve Ndërkombëtare], 53 [Interpretimi i Dispozitave për të Drejtat e Njeriut] dhe 54 [Mbrojtja Gjyqësore e të Drejtave] të Kushtetutës, nenin 6 të KEDNJ-së, si dhe nenin 15 të DUDNJ-së.

44. Si rezultat, kërkesa është qartazi e pabazuar në baza kushtetuese, dhe duhet të shpallet e papranueshme, siç përcaktohet me nenin 113.7 të Kushtetutës dhe specifikohet më tej me rregullin 39 (2) të Rregullores së punës.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese në pajtim me nenin 113.1 dhe 113.7 të Kushtetutës, nenin 20 të Ligjit dhe rregullat 39 (2) dhe 59 (2) të Rregullores së punës, më 29 prill 2020, njëzëri

VENDOS

- I. TË DEKLAROJË kërkesën të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË këtë Aktvendim palëve;
- III. TË PUBLIKOJË këtë Aktvendim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit;
- IV. Ky Aktvendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues

Nexhmi Rexhepi

Kryetarja e Gjykatës Kushtetuese

Arteta Rama-Hajrizi